

# GELİŐİMİN DEĞERLENDİRİL MESİ

## **Gelişimsel Tarama**

Türk Dil Kurumuna göre tanılama, “hastalığın ne olduğunu araştırıp ortaya koyma işi, teşhis” olarak tanımlanırken, Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği’ne göre tanılama, “bireylerin tüm gelişim alanlarındaki özellikleri ile yeterli ve yetersiz yönlerinin, bireysel özelliklerinin ve ilgilerinin belirlenmesi amacıyla tıbbî, psikososyal ve eğitim alanlarında yapılan değerlendirme süreci” olarak tanımlanmaktadır.. Tanımlardan da anlaşıldığı üzere tanılama üç aşamada gerçekleşmektedir. Bunlar: tıbbi tanılama, psikososyal tanılama ve eğitsel tanılamadır.

Tıbbi tanılamada tıbbi veriler ve psikometrik ölçümler kullanılarak tanılama işlemi gerçekleştirilir. Bu tür tanılamada, durumun oluş zamanı, yeri, derecesi ve engelin nasıl bir gelişme göstereceği üzerine durulur ve bir sınıflandırma yapılır. Örneğin; zihinsel engelli olduğu tanılanan bir bireyde tıbbi tanılama sonucunda zihinsel engelin derecesi tespit edilir ve hafif derecede zihinsel engel, orta derece zihinsel engel, ağır derece zihinsel engel ve ileri derece zihinsel engel gibi bir sınıflandırma yapılır.

Psikososyal tanılamada ise, bireyin birbirlerini sürekli etkileyen psikolojik ve sosyal süreçlerinin dinamik ilişkisi incelenir. Bireyin depresyonu, kaygısı, yaşadığı bir afet, kriz ya da travma durumunun olup olmadığı ya da yaşamış olduğu sosyal çevrenin kişiye dezavantaj doğurup doğurmadığının tespit edildiği tanılamadır.

Eğitsel tanılama da ise bireyin tüm gelişim aşamalarında göstermiş olduğu performansın eğitsel anlamda değerlendirilmesidir. Eğitsel tanılama yöntemi ile bireyin tanılanmasında daha çok gözlemlerden yararlanır. Ayrıca eğitsel tanılamada, sorunun sadece çocuktan kaynaklı olduğu düşünülmez. Çocuđun sosyal çevresinden de sorunun kaynaklandığı düşünülür. Örneğin; zihinsel engelli olduğu tanılanan bir birey eğitsel tanılamaya göre, eğitilebilir zihinsel engelliler, öğretilebilir zihinsel engelliler, ağır ya da çok ağır zihinsel engelliler olarak sınıflandırılır.

## **Gelişimsel İzlem**

Gelişimsel izleme, gelişimsel tanı ve değerlendirme sürecinin son basamağıdır. İzleme, zamansal değişimi ya da gelişimi belirleyebilmek amacıyla belirli zaman aralıklarında bireyin gözlemlenmesidir. Tanı sonrasında uygulanan destek eğitim programlarının bireyin gelişimindeki değişimi ve gelişimi gözlemek ve ortaya çıkartmak amacıyla gelişimsel izleme basamağı uygulanır. Gelişimsel izleme basamağında tanılama basamağında kullanılan nitel ve nicel ölçme araçları kullanılır.

## **Kaynak**

Şahin, S. (2018). Çocuk gelişimine giriş. N. Aral ve Z.F. Temel (Eds.). *Çocuk gelişimi*. İçinde (s. 16-31). Ankara: Hedef Yayınları.